

SLOVENCE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá trispodna petit-vrata: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 129.

V Ljubljani, v torek 8. junija 1886.

Letnik XIV.

O pravem časi. *)

Socijalno vprašanje rešiti si prizadevajo tudi Vincencijeve družbe. Udje takih družeb obiskujejo revne v njih stanovanjih, jim donajajo nakaznice, za ktere dobivajo moke, kruha, mesa, kave itd., pri odločenih trgovcih, v redkih slučajih podpirajo uboge tudi z denarji, n. pr. za stanovanje itd. Obdarovanje se zgodi tukaj v imenu krščanske ljubezni. Vincencijev brat spolnuje v dejanji s tem krščansko ljubezen do bližnjega, a obdarovani sprejme tak dar v imenu krščanske ljubezni; lažje je dati kak dar, samo da se reveža znebim, nego teden za tednom obiskati ga, poslušati njegove tožbe, a ko je bolj težavno, je tudi mnogo bolj zaslužno.

V našem mestu je taka družba od leta 1876. Osebe se menjajo, a družba ostane in dosihmal je našla podpore v mestu in po deželi. Nje poglavitno delo dosedaj je deško sirotišče, „Collegium Marianum“, v katerem je nad 100 dečkov, ki imajo nekaj deželne ustanove, nekaj jih je za malo plačo, nekaj pa popolnoma brezplačno notri, in so ali doma poučevani, ali pa hodijo v javne šole. Preteklo leto se je postavila posebna kapela v tem zavodu. Deluje pa družba v dveh konferencah. Prva konferenca sprejema uboge iz Šempeterske, Šenklaške in Frančiškanske fare, a druga pri sv. Jakobu pa iz Šent-Jakobske in Trnovske fare. Letno poročilo nam kaže, da je bilo vsega skupaj prihodkov: 10.418 gl. 78 kr., in stroškov: 8712 gld. 65 kr. Med stroški so vračunjene tudi obresti, ki se plačujejo za izposojeni kapital pri zidani Marijanišči. Za temi številkami skriva se mnogostransko in obširno delovanje po eni strani, po drugi strani pa krščanska ljubezen, požrtvovalnost in radodarnost prebivalcev mesta in dežele.

Delavnosti družbine ni moč v številkah pojasnovati, je pač podobna mirnemu potočku, ki napaja zelene travnike, okoli kterega rastejo drevesa, ki senco dajejo ob solnčni vročini.

Udje konferencij se zberó vsaki teden v posvetovanje, ker se razdelé darovi, namenjeni revežem in si udje pripovedujejo vesele in žalostne vesti, kakor so jih skusili pri obiskovanji revežev, prinašajo skupaj darov, ako so jih kaj dobili, in sklep je, da „v žep sežejo in nekaj darujejo“. — Vsako leto štirikrat se zberó udje obeh konferencij v občnem zboru, kjer se shod z molitvijo prične in z molitvijo konča, a tudi vsakemu se ponudi nabiralna pušca. Tak občni zbor je o prazniku Brezmadežnega Spočetja D. M., prvo nedeljo v postu, drugo nedeljo po velikonoči, ob kteri se bere evangelij od dobrega pastirja, in o sklepu leta.

Nekteri reveži sicer sprejemajo darove, a za duhovno miloščino pa malo marajo, a prigodilo se je, da se je obdarovanec zahvalil za darove, češ, tukaj premalo in preslabo dobivam, poskusiti bode treba bolj „imenitno in bolj plodonosno beračenje“. Sploh pa delavni udje pravijo, da darovi dan na dan bolj pičlo prihajajo, ljudje, ki dajejo za dobre namene, se zmirom eni in isti, drugi, sicer dobri in hvalevredni ljudje, so pa tako kočljivi, da se jim kar ne sme opomniti kaj o darovih za reveže... ako nočeš, da bi se jim ne zameril... Sploh pa so se udje pritoževali, da število delomrznih ljudi narašča... revščina bodi si zadolžena ali nezadolžena — trka na vrata, reveži morajo živeti in potem pa beračijo ali kradejo.

*) Gl. „Vzroki delavskim nemirom“, št. 124 in 125.

Vse te in take žalostne skušnje pa gorečih kristijanov in pravih rodoljbov, kterimi se ljudstvo smili, ne bodo odstrašile, ter bodo svoje dušne in telesne moči v to obračali, da se socijalno zlo manjša, da se obrani, kar je še moč obvarovati in zboljšati.

„Omni morbo suum remedium“. Vsaka bolezen ima svoje zdravilo, tako pravijo zdravniki. Ali je to po vsem resnično, ne bomo preiskovali, a da je pa v krščanski veri zdravilo za vsako dušno bolezen, za vsako socijalno zlo, to pa je gotovo. Vsa postavodaja, vse navade se opirajo v krščanskih državah na krščansko vero, mi smo v sredi krščanstva, akoravno se tega povsod ne zavedamo. Le v krščanski veri se najdejo pripomočki zoper to grozno nevarnost, ki žuga pokončati vso omiko in zemljo, ktero je povzdignila krščanska omika, koder gospodari, v lep zemeljski raj, spremeniti v žalostno razvalino. Zginila ali odvenela je vsa nekdanja omika, le grško-rimska omika, ktero je prevzela, prekrasila in požlahnila krščanska vera, se je ohranila, razvija se še dalje; to omiko so napadali vnanji sovražniki, v časi narodovega preselovanja je tu in tam ponehala a le za nekaj časa, dokler ni pri surovih a zdravih in čvrstih germanskih in slovanskih rodovih še lepše cvetke pognala. To grško-rimsko omiko požlahnjeno po krščanski veri je napadal polumesec, s prisvojenjo svitlobe je nekaj časa svetil tu in tam, a prave omike ne more razširjati, ta je le mogoča tam, ker sveti solnce krščanske učenosti. Nahajali so se pa vsak čas ljudje, ki niso hotli spoznati, od kod da prihaja ta luč in svitloba, tudi taki, ki so temo bolj ljubili, kakor svitloba, omika je ljudi napihnila in ošabne storila, pozabili so, da je podlaga krščanstva pravica in ljubezen in da le resnica človeka oprosti. V sredi najbolj omikanih narodov vzrastel je največi sovražnik omiki. Vse to je moralo priti, da ljudje spoznajo, od kod jim prihaja vse dobro, od kod jim žuga vse zlo. Nekdanjemu izvoljenemu ljudstvu so preroki naravnost povedali, da so vse te nesreče prišle nad Izrael, ker so zapustili Gospoda svojega Boga.

Da tisti ni bil priljubljen, kdor je ljudstvu odkrival zmote, svaril njih napake in očital njih pregrehe, to vemo iz zgodovine. Kar je bilo tačas, tudi dandanes ni drugače. — A silne dogodbe, nevarnost, ki grozi sedanjemu svetu, ki je prirastla prav iz njegove srede, naj bi ljudi spametovala, sicer bode na svetu gorjé, kakor je bil nekdanj ob časi preselovanja narodov. Mornarji niso hoteli poslušati krmarja, ki jih je svoj pot svaril in kazal nevarnosti, v kterih se znajdejo, očitali so mu, da jih po nepotrebnem straši in bega, ukazali so mu molčati. Ali so pa potem bolj srečno jadrali, ali so prišli do svojega cilja?

Nekdanj je modrijan Plato rekel: Svet je tako daleč zabredel, da ga more rešiti le tak, ki je sam nedolžen in brez krivice, pa more prestati na sebi vse krivice, mora biti zaničevan, obrekovan, da celó po nedolžnem umorjen. No, tak je res prišel, bil pa je ta Bog in človek skupaj, da je imel tako modrost in učenost in da je moral vse to pretrpeti. Zaklad njegovih naukov je zapustil v svoji cerkvi, kar je učil z besedo in dejanjem, posnemali so ga njegovi učenci in verni v vseh časih. Svet je bil rešen z junaškimi čini požrtvovalnosti in krščanskega junaštva in tudi dandanes ni drugačne rešitve. Ako se svet zanaša le na svojo modrost in išče rešitve le

po enostranskih pripomočkih in se ne ozira na podlago, na kteri sloni vsa krščanska omika in ne gradi v tem slogu naprej, bode prazno vse njegovo delo.

Občni zbor podružnice društva sv. Cirila in Metoda v Trstu

vršil se je v četrtek od 1/2. ure predpoludne do 1. ure popoldne v prostorih del. podpornega društva. Navzočih je bilo 56 udov. Predsedoval je začasni podpredsednik gosp. V. Dolenc, zapisaval tajnik g. Štele, vladu zastopal gosp. c. kr. svetovalec vitez Vidic. — G. V. Dolenc predstavi pred vsem vladnega komisarja in govori potem o namenu občnega zbora ter nadalje razklada važnost društva sv. Cirila in Metoda in posebno Tržaške podružnice; na koncu govora je opominjal navzoče, naj delajo na vse kriplje, da društvu pridobé prav mnogo udov, da postane podružnica prava trdnjava slovenskega naroda na bregovih jadranskega morja. Potem še enkrat prečita pravila podružnice in poroča, da ima zdaj društvo 16 ustanovnikov, 102 letnikov in 125 podpornikov, da pa to število ni nič v primeri s številom Slovencev v Trstu, vsled kterega bi moralo biti najmanj 1000 samih letnikov pri Tržaški podružnici. — Na to povabi blagajnika, da poroča o stanju denarnice.

Začasni blagajnik g. M. V. Živic poroča, da je še le pred tremi dnevi začel izterjevati, in da je v teh treh dneh že prejel nad 80 gld., pa da se nadeja, da bode v malo dneh nad 300 gld. skupaj. Konečno naznani navzočim, da bode po končanem zboru sprejemal denar od takih udov, ki niso še plačali, pa želé plačati.

Na predlog gosp. Lovro Žvaba prečita tajnik imena vseh udov. Predsednik vabi na to navzoče, da se oglašijo k besedi, ako kdo izmed njih želi kaj predlagati v korist društva. Oglašijo se k besedi g. Žvab, najprej povdarja važnost društva sv. Cirila in Metoda za Trst in pravi, kako je to žalostno, da niti dobrim rodoljubom ni mogoče odgojevati svojih otrok v maternem jeziku, ker pomanjkuje otročjih vrtov in ljudskih šol za Slovence v Trstu. — On nasvetuje, da se tudi društvo sv. Cirila in Metoda potegne za ugodno rešenje prošnje 1429 slovenskih očetov za slovenske ljudske šole in stavi predlog, da se novemu vodstvu podružnice naloži nalog, naj precej stori potrebne korake pri osrednjemu odboru v Ljubljani, da se prej ko prej v Trstu osnuje slovenski otročji vrt, kakoršen že obstoji v Gorici.

Predsednik pojasnuje gledé prošnje 1429 očetov za slovenske ljudske šole v Trstu, da je rekurz še vedno pri deželni vladi in da so se že storili potrebni koraki po odboru društva „Edinost“, da se ta rekurz enkrat reši, potem stavi na glasovanje predlog g. Žvaba, in bil je enoglasno sprejet z velikim navdušenjem. Predsednik sam potem stavi predlog, da bi se novemu vodstvu tudi naročilo, naj prosi osrednji odbor, da se prvi občni zbor društva sv. Cirila in Metoda skliče v Trst, ker tu je jako važna postaja našega elementa. Tudi ta predlog je bil enoglasno in navdušeno sprejet. — Oglašil se je potem k besedi tudi g. Živic, začasni denarničar in v daljšem govoru navduševal navzoče, da vse svoje moči upotrebijo, da se Tržaška podružnica tako važnega društva razširi in jako močna postane, ker

le omika na podlagi domačega jezika more rešiti naš narod pred propadom; brez šol v narodnem jeziku ostane vse delovanje rodoljubov nevspešno i. t. d.

Ta govor se je sprejel s živim odobravanjem. Ker se ni nihče več oglasil k besedi, povabil je predsednik zbor, da voli načelnštvo v smislu § 7. pravil. — Gosp. Ivan Dolinar predlaga, da se vodstvo voli ustmeno z aklamacijo, kateri predlog je bil z večino glasov sprejet. — Na predlog g. J. Bunca so bili potem enoglasno izvoljeni: Za predsednika g. V. Dolenc; za njegovega namestnika g. F. Resman; za tajnika g. Lovro Žvab; za njegovega namestnika č. g. Julij Varto; za denarničarja g. M. Živic; za njega namestnika g. Fr. Žitko.

Vsi izvoljeni so izrekli, da sprejmejo volitev, predsednik se še zahvali zboru za zaupanje in še enkrat priporoča živahno delavnost vsem rodoljubom, ker le na ta način bode moglo novo vodstvo zadostiti težki nalogi in sklence zborovanje s pozivom trikratnega „Živio“ na presvitlega cesarja Franca Josipa I., kteremu pozivu je zbor navdušeno odzival in potem je bil zbor zaključen ob 1. uri popoldne. Po zboru se je oglasilo še več novih udov in okoličan g. A. Turek je dal najlepši vzgled vsem okoličanom s tem, da je vpisal sebe in svojo soprogo kakor ustanovnika in tudi precej plačal dotično svoto. „Ed.“

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. junija.

Notranje dežele.

Klubovi desnice so sklenili glasovati zoper predlog Suessov in za predlog Groholskega. Glasovanje bode baje še le po binkoštih.

C. kr. skupna vojna uprava predlagala bode letošnjim delegacijam, da naj se v budgetu **vojni ordinarij** poviša vsaj za 100.000 gld., potrebovala se bode ta svota za preosnovo in sistemizacijo štabnih častnikov pri pešpolkih in batalijonih. Trdi se namreč, da je ondi preveč majorjev in premalo podpolkovnikov in polkovnikov v primeri z drugimi našimi armadnimi oddelki. C. kr. pehota današnje avstrijske armade, h kateri prištevamo pešpolke, lovske batalijone, pijonirje in železničarje, ima 130 polkovnikov, 155 podpolkovnikov in 378 majorjev. Toraj so si ti častniki v razmerji, kakor 1 : 1,2 : 3, kar posebno majorjem ne vgaia, izmed kterih morajo nekteri predolgo čakati, preden se jim je mogoče za korak naprej pomakniti. Pravica do povišanja se jim je pripoznala s tem, da so majorji postali. V današnji aktivni armadi treba je namreč stotniku še posebnih študij v tako zvanem tečaju za štabne častnike, ako si hoče pridobiti pravico do zlatega ali srebrnega ovratnika. Kakor pa tega dobi, potem mu je pot do polkovnika odprta, če sploh nima posebne smole pri kaki paradi ali kaj sličnega. Toda še le pozno prisopihata in oni tje kaj, da si dá po dve ali tri zvezde na zlat ali srebrn ovratnik prišiti, kajti malo je prostora. Vojska ni, da bi polkovniki in podpolkovniki popadali, ter bi mladi majorji na njihova mesta stopili, za druge boleznj se pa častnik — od mladih nog vtrjen — ne zmeni kaj prida. Treba je bilo toraj misliti, da se tej mizeriji na kak drug način odpo more in sklenili so število majorjev zdatno znižati, podpolkovnikov in polkovnikov število pa povečati. Na tej podlagi mislijo napraviti razmerje 1 : 1,5 : 1,5, t. j. od skupne svote štabnih častnikov, kterih znaša 663 glav, naj bode v bodoče sistemiziranih mest 165 za polkovnike, po 249 pa za podpolkovnike in majorje. Vsled tega bode morda že drugo leto dobili več 35 polkovnikov, 93 podpolkovnikov, manj pa 128 majorjev. Za vravnavo plač se bode na leto kakih 100.000 gld. več potrebovalo.

Zlata Praga britko toži, da ji dohaja od leta do leta manj tujcev tje kaj, ki so v prejšnjih časih lepe svote denarje ondi popuščali. Največ trpe pa vsled tega obrtniki in trgovci. Treba je bilo misliti, kaj bi se dalo vkreniti, da bi se temu v okom prišlo. Dne 4. t. m. sklenili so ustanoviti društvo, kteremu bo skrb hirajoči promet s tujei poživiti in pomnožiti. Res se je sešlo mnogo trgovcev in obrtnikov obeh narodnostij, ki ste bili povabljeni; kajti možje, ki so se bodočemu društvu na čelo postavili, sprevideli so, da bode uspeh le tedaj ugoden, ako se obe narodnosti vzajemno dela poprimete. Toda kaj pomaga dobra volja Slovanov in naj bi bila še tolišnja. Pražki Nemci in židje, ki so ondi kakor brezdomovinci z njimi v zvezi, so sicer prišli zvečer na razgovor, toda izpovedali so se takoj jasno, da na snovanje takega društva sedaj nikakor ni ugoden čas in tako dolgo ne bo, dokler bodo hudobni Čehi na krmilu, ki so po mislih Nemcev tudi vzrok, da so se tujei jeli Prage ogibati. Čehi so prigovarjali in prijenjavali, dokler je to sploh mogoče bilo, toda Nemci in židje so demonstrativno odšli. To je jako

žalostno in zopet spričuje, da se nam pri Nemcih ni naupati sporazumljenja. Ali je morda pri nas bolje?

Vnanje države.

Nagovor Moskovskega mestnega glavarja je **evropske diplomate** ondi zbrane menda izredno poparil, česar tudi prav nič zakrivali niso. To je enega ruskih diplomatov tako razkačilo, da je jel svojim kolegom v „Svetu“ levite brati, ter pravi: „Kaj pa se evropska diplomacija prav za prav vtika v tuje razmere, ktere ji prav nič mari niso ali bi se vsaj za nje brigati ne imela? Prav ji je, če je kaj slišala, kar ji sapo zapira! Kaj se ona še posebno v nas Ruse vtika? Saj ni še tako dolgo, ko smo čuli, da se hoče evropska diplomacija tudi še na dalje svoje dosedanje poti držati, po kteri že 175 let kreta. Ta pot je pa ravno, ktera nam Rusom prav nič ne ugaja, kajti že prednamci so čutili, kakor tudi mi le predobro čutimo, da je vsa evropska diplomacija naperjena proti nam, kako bi nas osamili, kako bi ignorirali naše želje, občutke in napore našega naroda, le da bi se ostalej Evropi prikupili. To nam dokazujejo vsa dosedanja njihova dejanja. Če Rusi v poslednjih dveh vojskah nismo imeli tolišnje sreče in takega vspeha kakor bi si ju bili želeli, pač to ni naša krivda, pač pa zopet evropskih diplomatov, ki niso razumeli ruskega duha, in ne poznali ruskega naroda in njegove zgodovine, zato so pa tudi na Balkanu vsakojakim tujim elementom vrata na stečaj odprli in šel je tje kaj politiko delat, kdor je ravno čas imel. Ne bo dolgo in po vseh teh pokrajinah od Adrije pa do črnega morja, ktere smo mi z lastno krvijo oslobodili, ne bo drugzega za nas ostalo, kakor le spomin na slavna dela naših očetov. Gostili se bodo pa s pridobljenimi dobrinami drugi. Toda hrepenenja narodu vendar le ne morete zamoriti in ne zabraniti mu, da bi se ne oziral preko državne meje k svojim bratom. To ste čuli v jako slovesnem trenutku, kedar je Moskovski glavar govoril s carom, kteremu je svoje srce odprl in tako misli ves ruski narod!“

Cipriani bode sedel v **laškem parlamentu** na dveh krajih izvoljen, obsojen za ves čas življenja v ječo zaradi moritve v Aleksandriji. Od nekdanj slov ta človek za političnega rogovileža in hudodelca. No, odsihmal bode sedel med laškimi „Onorevoli“ (častivrednimi). Ob enem z njim je bil voljen tudi razminister Baccarini v Ankonu. Mantua je volila anarhista na 4 leta v ječo obsojenega, ki je pobegnil v inozemstvo. — V Rimu je dobil Cocapieller (nekdanj Guggenbuehler), oseba toli smešna, kolikor zaničljiva, nad 3000 glasov. Njegova zasluga je v tem, da je razobesil umazano perilo, ktero je framasonska stranka hotela oprati, tedaj se je nižemu ljudstvu prikupil, ko je bogatine napadel, sicer so pa taki vitezi popolnoma krotki, kedar jim kdo raztrgane podplate zakrpa. — Recimo, da ima Depretis tudi večino za-se, a kako se bo ta obnesla v važnih vprašanjih? Depretis je poskusil že z levico, poskusil je z desnico; mi le toliko rečemo, da je to njegova zadnja igra. Ali bode sedaj bolj srečen? Italijansko ljudstvo, t. j. jedro njegovo, v ti zbornici ne bode zastopano, ker se volitev ni vdeleževalo, tega noče in tudi ne more storiti. Italija naj povrne sv. očetu kar mu je po sili in z zvijačo vzela, drugače ne bode imela sreče ne domá (glej vstaje v Zgornji in Spodnji Italiji, neznosni davki, izselovanje delavnih ljudi, huda lakota v sredi vrta Evrope, kakor se Italija zove), tudi ne zunaj (glej ekspedicijo v Afriko ob Rudečem morji). Sicer letos pri volitvah kandidatje niso napadali papeštva in eden njih, Fazzari, ki je bil voljen v drugem kolegiji okraja Catanzaro, je vzel v svoj program spravo Italije s papeštvom. A volilci ga niso opustili, dasiravno je vlada kljubovala dobil je 4000 glasov. Ali bode dobil stranko za svoj program? ali se bode osnovalo središče, ki bode zastopalo katoliške interese, se pač lahko vpraša pri takih nenavadnih prizorih, kakor se sedaj godé na Laškem. — Pa že to je nekaj, da si ud liberalne stranke upa kaj takega javno priznati. Ako se mogoče Nemčija obrača do papeža in išče njegove razsodbe o znani zadevi, pa se kaže tudi pripravljena končati kulturni boj, ni se treba sramovati Italiji, ako se obrača do apostolskega sedeža in prizná svojo zmoto.

Grška vlada pričakuje uradnega naznanila, da je blokada odpravljena. — Turški poveljniki so izročili grške vjetnike.

Francosko-rumunska kupčijska pogodba je dovršena.

Celih in poštenih devet mesecev si že uboga evropska diplomacija prizadeva, kako bi **bolnemu možu ob Bosporu** na noge pomagala; poskušala je že vse, kar so ji nevedni in skušeni zdravniki svetovali, toda vse je zastoj! Turčija od vsega prizadevanja družega nima nego polne račune stroškov pa prazne blagajnice. Potem si pa človek pomagaj, če si moreš! Kakor bolnemu možu, skoraj nič bolje ne godi se trmoglavim Grkom, odkar drug v družega silijo, kakor bik v melino. Obe državi ste v teh 9 mesecih prav za prazen nič skoraj 27 milijonov funtov venkaj zmetali in pa blizo 30.000 mladih ljudi ob življenje pripravili, kterih nekoliko sta si medsebojno pobili, še več jih je pa bolezen pobrala. In vendar vse to ne more napraviti glasovitega „status quo ante“, na kterem je evropska diplomacija toliko časa jahala! Kakor vse kaže, boja med Turki

in Grki ne bo več, ker se je vsa komedija sultanu preneumna dozdevati jela, pač pa se jim v Carigraskem seraskerijatu nekoliko sanja, da bi ne bilo slabo, če bi skupno planila Grk in Turk danes ali jutri na skupnega sovražnika, naj taisti potem že pride, od ktere strani koli.

Izvirni dopisi.

Iz Idrije, 7. junija. V Vašem cenjenem listu št. 123 due 31. maja t. l. v dopisu iz Idrije vrinila se je neljuba pomota, po kteri se preč. gosp. vikar Ant. Domicelj v Črnomvrhu čuti hudo žaljenega.

Pomota je v naslednjem stavku: Po dokončanem cerkvenem opraviilu počastili so nas s svojim pohodom tukajšnja prečastita gg. dubovnika kaplana in g. učitelj Pipan itd.

V mojem dopisu pa je stalo zapisano: Po dokončanem cerkvenem opraviilu počastili so nas s svojim pohodom prečastita gg. vikar A. Domicelj, kaplan Alb. Illowsky in g. učitelj Pipan itd.

Ker v Črnomvrhu nista dva gospoda kaplana, ampak gospod vikar in le eden gospod kaplan, se preč. gospod vikar čuti hudo žaljenega, da je v javnem listu degradiran na kaplana.

Pisal sem na sl. vredništvo ravno te vrstice že 3. t. m., ter prosil, da se ta pomota popravi, a ker do zdaj ni še popravljena in preč. g. vikar izrazil nam je pismeno svojo nevoljo, prisiljen sem še enkrat vljudno prositi, da se pomota popravi, ker sicer pride sl. vredništvo, kakor tudi družbeni pevci pri preč. gospodu vikarju in tudi pri družih ljudeh v zamero, kar bi gotovo ne bilo prav. Prosim toraj še enkrat, sicer prisiljen sem, druge poti poslužiti se. F. V.

Iz Trsta, 6. junija. († Ivan Dolinar). Tožna vest razglasila se je danes po našem mestu; vsi narodnjaki in nenarodnjaki govoré o odhodu tega blagega človeka, uzornega rodoljuba iz sveta; ali pa strašnega fanatika in ščevalca ljudstva. Da uprav tako govoré razni krogi o dragim preminolem: slovenski rodoljub, tu vstanovljajoč, za svoj narod goreč človek, joka in toži nemilo usodo ki je pobrala tako zvestega sina majke Slave, boritelja za narodne pravice, značajnega in uzornega rodoljuba, ki se je do zadnje ure boril za svoj toliko stiskani in zaničevani rod, nezavedno ljudstvo vzbujal iz spanja, predstavljajoč mu žalostne razmere slovenstva in vabeč ga k zbujenju in zavesti.

Nesramni Lahon pa veseli se v svojem črnem sreč, ker ne bode se mu treba več bati tega človeka, ki je tukajšnje Slovence tako budil k zavesti ter jih odganjal od sramotnega renegatstva in zatajenja milega slovenskega jezika.

Kdor ga je poznal, spoštoval ga je radi njegove neustrašnosti, srčnosti v obrambi lastnih pravic, gorečega domo- in rodoljubja radi njegove brezmejne požrtovalnosti in ljubezni do milih sorojakov.

In kdo bi ga ne poznal? vsaj je povsod pri vsakej slovesnosti, in narodnemu prazniku on prvakoval. Kder se je imelo kako društvo ali kaj družega narodu koristnega osnovati, bil je on prvi ki se je za to zavzemal in potezal. V njem izgubi tržaško mesto ustanovitelja več narodnih sedaj lepo se razcvitajočih društev; okolica tržaška izgubi v njem prvega predramitelja in probujevalca, ki jo je prevedel k spoznanju lastnih pravic, vstanovil jej več čitalnic ter tako deloval v njeno probujenje in omiko, omiko na narodnej podlagi ki je bila do tedaj še slaba. „Tržaško podporno društvo“, „Tržaško podporno in bralno društvo“, „Sokol“, „Pevsko društvo“, „Edinost“, „Čitalnica“ izgubi v preminolem Ivanu osnovevalca ali zvestega uda in podpiralca, ki jim je z dobrim svetom in svojo navdušenostjo na noge pomagal in jih kolikor so mu moči dopuščale gmotno podpiral.

Pokojni Ivan Dolinar pridobil si je za Primorsko in vsobito za Trst in okolico nevenljivih zaslug! V njem obžalujemo vrlega sotrudnika na narodnem polju, vrlega prijatelja in borilca za sveto narodno stvar. Njegov spomin ostal bode med nami večni, ker umrl je sicer telesno ali kar je on sejal, poglalo je in se lepo razcvetalo: njegov duh ostal bode in živel v njegovih delih vedno.

In kako nenadno in nepričakovano nam je došla žalostna novica, da Ivana Dolinarja ni več med živimi. V soboto zvečer bil je še zdrav in vesel v kavarni. Zjutraj odpravil se je na pošto. Kar naenkrat

čutil se je slabo; okolo stoječi ponudil mu stol in kmalo potem izdihol je svojo dušo.

Ranjki bil je glavni ustanovnik, večletni urednik edinemu tržaškemu slovenskemu listu „Edinosti“ in v zadnjem času prebudil je, izdaval in uredoval „Jurija s pušo“ koji je po nekdanj pokojnemu Martelancu ustanovljen in sedaj po preminolem Ivanu preosnovan jako pospešil narodno zavest med tržaškim in okoličanskim slovenskim prebivalstvom.

Dan na dan se krči vrsta narodnih boriteljev; nemila smrt pobira nam leto za letom dušnih boriteljev in budilcev naroda; nemila osoda nasprotna je zmirom bolj slovenskemu narodu, ker jemlje mu polagoma prve in najzaslužnije njegove sinove. Tužna majka Slava plaka po njih, ali čeprav je zatirana in teptana od unanjih sovražnikov, čeprav jej smrt polagoma jemlje najboljše njene moči, ne smemo obupati nad boljšo prihodnostjo; seme, katerega so njeni probujevalci sejali, obrodilo je in bode ako Bog dade mnogo dobrega sadu, domoljubje, kojega ste vi pridigovali in širili, pripeljalo bode k zavesti in prepričanju mnogo slavnih sinov ki bodo vaš trud nadaljevali, še dalje v prid drage domovine delovali in pomogli do boljše in milejše prihodnosti. Tudi ti, dragi Ivan, sejal si v svojem življenju, navduševal in prepričeval; nisi se zbal truda niti požrtovalnosti, zbal nisi se srditih sovražnikov ki so ti na potu bili ter te v tvojem delovanju zavirali, — temveč pogumno si se jim nasproti postavljaj; rožice ti res neso na potu tvojega delovanja procvitale niti si morda bil vedno zadovoljen s zahvalnostjo istih tvojih sorojakov: zasluge tvoje so velike, veliko si nasejal in koristil milemu narodu — sedaj pa ti je smrtna noč oči za vedno zaprla! Oh kako nenadno in hitro se je to izvršilo, kakor ukraden se nam zdiš izmed naše sredine, močno te bodemo pogrešali vedno nam bodeš v spominu. Mili Bog poplača naj ti trud, ki si ga tu imel ter da mir in pokoj tvojej duši!

Pogreb bode pojutranjem ob 6. uri popoldne in gotovo je pričakovati, da se bode prav slovesno vršil.

Iz Goriške okolice, 5. junija. (Neredi in izgredi v Gorici.) Čudim se, da ni najti dopisnika v Gorici, ki bi „Slovenca“ sporočal o žalostnih in pohujšljivih izgredih med nekaterimi podlimi Goriškimi meščani in vojščaki tukajšne posadke pešpolka štev. 62, komur je lastnik Ljudevit, kraljevič bavarski. Dovolite toraj g. vrednik, meni, ki hodim le po opravi kdaj pa kdaj v mesto, da Vam sporočam o tem, ker to spada h škandalni kroniki onih Goriških meščanov, ki se javno in tajno potuho dajoči vdeležujejo onih izgredov že od 16. maja t. l., skoraj dan za dnevom in tudi po noči, dokler so smeli vojščaki zunaj vojašnice izostajati. Povod tem tepežem in rabukam so dale neke malo ali ničpriadne ženske na tržiču „piazzetta del Cristo“, vsled česa se je vnel isti večer 16. maja krvavi boj med nekimi meščani nižje vrste in vojščaki omenjenega polka. Dva vojščaka je jadrno napadlo 10 do 12 Goriških barabov ter so ju razorožili pobravši jima bodala, ter le z naglim begom sta se zamorala rešiti; pozneje pride en četovodja (Führer) memo, ki pa se ni bil vdeležil pred kar nič njih prepira in oni barabe ga napadejo nedolžnega in ga težko ranijo, tako, da je prišel ob govorico. Nobene straže javne varnosti ni bilo blizu. Ulice blizu tistega kraja bodo postale kmalo vsakemu pošteniaku nepristopne vsled pogostno tam nastavljenih nesramnišć. Prebivalci v obližju tistih se vedno pritožujejo, ker neka slabo odgojena mladež brez vsega srama in vojščaki vganjajo glasno in javno svoje nesramne burke vse noči toliko v nadlego kot v nič manjše pohujšanje poštenega ljuda. Tam pevajo, plešejo, žrejo, igrajo ter služijo Bahu in Ladi (Veneri) do juterne zarije. Blizo bivajoči ne morejo spavati vsled onih orgij; pač je to sramota pohujševati ženske in fantiče z onimi vmazanostmi, da je joj! In Goriška policija drži križem roke pri svobodnem razsajanju onih Kurentovih in Davorinovih sinov, kar dela vdeležence še bolj brezozirne. In pošteni meščani z davki obloženi vpijejo le h gluhim ušesom navzlic redarstva, ki bi bilo moralo že davno storiti konec tistim nesramnim kalivcem ponočnega pokoja!

Pač dobro opazuje „l'Eco“, da naj bi brzdale policija z vednim nadziranjem predrznost tatov, ki so v poslednjih dneh tu in tam vlomili in odnesli, kar se je dalo; naj bi ona ovirala s pomnoženjem stražnikov tepeže in meteže ter imela vedno pred očmi ali še boljši, da bi dala zapreti ognjišča javne nenravnosti! Pa vse to vpitje po pomoči je bilo

dosihmal toliko kot umivati oslu glavo ali prati zamorca. Da, v ponosni Gorici ima druhal neomejeno svobodo! Vendar misli pisatelj teh vrst, da je že minula ona stara doba, ko so pravili, da vsi Goriški redarji (6 do 8) so imeli skupaj le eno samo puško brez streliva in pa lesene sablje?! Kajti še paglavci so jih tedaj zasmehovali in ko so se redarji včasih delali, da potegnejo vun svoje zarujevale tópe sablje, so jim rekali po furlansko: „Tirajt vè, kè vežu púr šibola di lén!“ (To je: Le potegnite, saj imate le leseno sabljo!)

Goriški lahonski in židovski list „Corriere“, ki je ojštro pisal 26. maja t. l. ob onih izgredih, se vé da po svojem strankarskem zauménu, je bil zaplenjen; kajti ta list, ki ima nek pokrovitelje v višjih krogih (kdo more to verovati in vendar le je tako!) je opisoval one izgrede tako, kakor da so le vojaki izpozivali mirne meščane, prav tako, kakor pripoveduje zgodovina v začetnih izgredih Italijanov v lombardo-beneškem kraljestvu 1848/49 in dalje; — med tem, ko utegne biti krivda pri obeh strankah, pri eni več, pri drugi manj! Za onim sramotnim gor omenjenim prvim povodom tih rabuk, menda tiči še drugi tajni vzrok, kajti kdor ne mara za mir, je pripravljen vedno na prepir. To vtegne biti vse tajno delo „irredente“ ali vsaj vodi vodó na njen mlin; kajti zdaj bodo imeli priliko irredentovski listi onstran meje vpiti, da bo odmevalo po vsem dolgem „čevlju“: Glejte no surovo avstrijsko vojaštvo, ki napada mirne naše neodrešence! itd.

(Konec prih.)

Iz Goriške okolice, 5. junija. Tramway na pár je šel zadnjikrat na praznik vnebohoda Gospodovega s Trnovega v Gorico. Peljal je seboj oni stari obrabljeni paro-strojni voz, jeden voz z drvi in na dveh vozéh pa sode, v kterih so vozili vodo za rabo parostroja. Misli se sploh, da to je bila zadnja vožnja tega vrtoglavega, nepremišljenega podvzetja, ki je vsled velikanske zgube — blizo 70.000 gld. skupaj — po polletnih vožnjah hoté ali nehoté moralo se ustaviti. Ljudje vozniki se tega nevspeha srčno veselé. Kdo bi jim to tudi zavidati mogel?! Žid-podvzetnik si puli zdaj lasé iz glave in brade! Ubogi Feiteles-Jeiteles! —.

Domače novice.

(Preč. gosp. Božidar Raič), slovenski državni poslanec slovenskih bratov naših štajarskih, se pač ni nadjal, posebno odkar se mu je zdravje na bolje obrnilo, da ga bode neizproslija smrt tako zgodaj položila med bujno zelenje in blede sveče. Od vseh strani bite prijatelji in častilci njegovi s prekrasnimi venci odičenimi s svilnimi trakovi belo-modro-ruščimi. Vrtnarji pletó mu naročene vence od zgodnjega jutra do pozne noči, in vedno dohajajo jim še nova naročila od blizo in daleč, da se bode odičil z njimi poslednjekrat „bled mož ogrnen s plaščem črnim, ki s trakom je našit srebrnim; on trudno spi, nevzdravno spi. Strudila ga je težka hoja. Moža pa množica ljudi z mladiko oljkovo kropi želeč mu večnega pokoja.“ Škoda zanj, ki je bil tako vnet za časní in večni blagor svojega naroda, da je moral že sedaj podati se na dolgo pot, od koder se nikdar več ne povrne. Škoda zanj posebno v državnem zboru, kjer je nedavno pokazal, kako da mu gori srce za slovenski narod; oh, kolikokrat bi bil mož še lahko povzdignil svoj glas, ki je sedaj na vedno vtihnul, za zatirani rod svoj! On je bil uzoren duhovnik, iskren narodnjak, veren državlján in vesten poslanec, toraj vseskozi nzoren človek. Pač se smé toraj več nego čudna imenovati prepoved tukajšnjim srednješolcem, da se ne smejo vdeležiti pogreba kot nositelji vencev. Prijatelji, to so žalostne razmere, kakoršnih bi se ob smrti poslanca-duhovnika, ki je stal na vladnem stališču, ne bili nadjali.

(Razpisano) je mesto dirigenta na c. k. kaznilnici v Ljubljani na Gradu v IX. razredu, s prostim stanovanjem, kurjavo in svečavo ter lepim vrtom. Varščine se zahteva toliko, kolikor znaša službena plača. Prošnje do 29. junija c. k. državnemu pravdnístvu v Ljubljani.

(Nemirnega večernega gibanja v Ljubljani) nadjamo se da je konec. Sinoči je bilo vsaj vse mirno, kar nas je prav iz srca veselilo.

(V Savi vtónil) je 7. t. m. Josip Lovše, posestnik v Kresnicah; peljal je v čolnu čez Savo

kamenite podboje pri durih (bangerje), čoln se prekucne in potopí, mož pa vtone. — Človek res ne vé, kje ga smrt čaka. — Preteklo leto v adventu je ta gospodar pogorel, zažgala je 7letna deklica, ki je šla s prižgano trsko pod streho in zapalila kup prediva, rekoč: „Glejte, kako lepo gori!“ Toraj najprej hiša, potem pa gospodar, ki jo hoče popraviti!

(Spremembe pri sodniji) v Mariboru na levem bregu Drave. C. kr. okrajne sodnije pristav gosp. Štefan Gostiša je odšel za 1 mesec dni na odpust. Na njegovo mesto pride g. dr. L. Vipavec za čas odsóčnosti imenovan.

(„Hoch Habsburg“) klicali so nedavno v Celjski gostilni pri „goldenem Löwen“ nekteri c. kr. častniki pri javnem koncertu na vrtu. To je nektere, kterem Avstrija že od daleč smrdi, tako spodrepnilo, da so takoj jeli po nemško-liberalnih listih kričati in dotične častnike napadati, češ, da jim krivico delajo. (Menda s tem, da niso vpili: „Hoch Bismark“ ali kali?) Nerazumljive so nam pa v resnici razmere na Slov. Štajarju. Lansko leto so čno-rumeno zastavo v blato gazili, letos se pa nad Habsburško dinastijo spodtikajo. Toda kaj hočemo? Je že tako povsod, kjer ima Schönerer pristop v deželo.

(Morski volk) tri metre dolg, prikazal se je v Tržaškej luki. Ondašnji magistrat svari vse, naj bi se ne hodil nihče sam kopat v morje, temveč v za to pregrajene prostore.

(Prošnje) za gozdarske izpite, po kterih dobro dovršenih se dobé državne službe v c. k. gozdarstvu, vložiti je treba do konca julija. Poskušnje se bodo delale v jeseni.

(Iz poštne hranilnice.) Pred seboj imamo ravno-kar razpošiljano okrožnico imenovanega zavoda. Ista objavlja na prvi strani neko vzpremembo gledé uradnega pečata na plačilnih nakaznicah in avizih, kar pa zadeva samo poštne uradnike, a ne občinstva. Izkaz o denarstvenem prometu je jako natančen in toraj obširen. Iz istega porabimo sledeče: Meseca maj n i k a se je 319.485krat vložilo za 40.882.206 gl., od tega pride na Štajarsko 14.819 vlog za 1.287.967 gl., na Koroško 4.214 vlog s 415.493 gl., na Kranjsko 3.292 vlog za 506.788 gl., za Primorje 5.112 vlog z 905.209 gl. Izvzelo se je po državi 109.954krat skupaj 39.289.538 gl.; po naših krajih je tako-le: na Štajarskem 3.220krat za 799.698 gl., na Koroškem 783krat za 104.609 gl., na Kranjskem 644krat za 89.442 gl., v Primorji 2.487krat za 874.686 gld. Od 12. jan. 1883 do konca majnika bilo je 7.274.899 vlog v znesku 529.774.847 gl., a izplačil 2.003.057 za skupnih 494.342.880 gl. — Vložnih knjižic so izdali 734.689, a izplačali 217.756; knjig čekovnic izdali so 9.475, izplačali 694. Od prvih so v majniku na Štajarskem izdali 470, izplačali 234; na Kranjskem izdali 119, izplačali tudi 119; na Koroškem izdali 136, izplačali 124; v Primorji izdali 265, izplačali 169. Izmed slovenskih knjižic je ena v zgubo prišla v Starem-trgu pri Rakeku. — Rentnih knjig je 8.252, vrednih 4.730.450 gl. — Vložnikom je na zahtevanje urad nakupil papirjev za 3.965.500 gl. — Če bi koga zanimalo zvedeti natančne podatke o vlogah in izplačilih za posamezne mesece in dežele, kakor to okrožnica priobčuje na 36 stranéh, zamore isto na ogled dobiti od vsakega postrežljivega uradnika poštnege.

(Ostudna predrznost.) V zadnji številki židovsko-liberalne „N. fr. Pr.“ zopet neko človeče v telegramu iz Ljubljane povodom zadnjenočnih izgredov svetu svojo olikanost s tem prodaja, da po svoji, le njemu lastni ostudni navadi vdriha in maha po slovenskem narodu, mestnem zastopu Ljubljanskem in deželni vladi. Slog in beseda natanko kažeta, da stvoritelj teh laži ni nova neznana oseba, ampak je jako bližnja, krvosorodna tisti, ktera je že dokaj s svojimi domišljijami blata nametala na naš narod, sedanji mestni zastop in deželno vlado brez pravega povoda, da bi jih le pred tujei črnila in grdila, kteri naših razmer ne poznajo in res mislijo, da je tako, kakor jih ta zagrizenec popisuje. Odkar mu je bil „Slovenec“ ojštro zažugal, krog 20. septembra preteklega leta, da bode posebno pazil na take laži in na dopisnika, jih obelodanil ter ga občinstvu po imenu povedal, bil je res umolknil, da enakih nam sovražnih dopisov v „N. Fr. Pr.“ za dalj časa ni bilo najti. Zadnji obžalovanja vredni, sicer mali polični izgredki zopet dopisnika zdramijo, da skuša s svojo nesramnostjo nadomestiti, kar je bil med tem časom zamudil. Med drugim tudi pravi, da so bili slovenski profesorji zarad nerodnosti nekterih dijakov od g. deželnega predsednika zelo ošteti. Zakaj

samo slovenski, če so sploh bili? Od kod vé to do-
pisun? Ali ima take pojme o konferečnih tajnostih?
Ali so pa sploh mari le nemški profesorji manj
krivi hujskanja med dijaki, če so kateri in manj
graje zaslužijo, zato ker so nemški? Mi pa smo
trdnega prepričanja, da obnašanje le nemških pro-
fesorjev, ki so se turnarske svečanosti ostentativno
vdeleževali, bolj begajo dijake, kakor sploh tudi
tukaj, kakor pa slovenskih. Preiskava se sicer že
verši, le strogo naj se preišče in pokazalo se bode,
kdo hujška in komu je graja veljala, ali slovenskim
profesorjem ali pa nemškim? Sicer pa je občno
mnenje, da mir popolni mir bode vladal med dijaki
in poblevnim slovenskim narodom, kedar več huj-
skačev ne bo med njimi ali pa kedar bodo gospodje
profesorji Binder, Linhart, Nedwed in njihovi
drugovi k spoznanju prišli, da se ima vendar do
ljudstva med katerim se živi in deluje tudi nekako
bolje spoštovanje skazovati, kakor ga je vajeno bilo
prejemati od njih do zdaj.

Razne reči.

— Nekdaj — sedaj. Kako se je nekda
slovenščina spoštovala in oblastujam kot uradni
jezik služila, pričajo te vrstice iz treh slovenskih
patentov, koje je cesarica Marija Terezija Slovincem
dala: „Zavol tega urschocha Zela letá dosihmalou
utemu pisainu sapopadena misu, inu vola nasche
svetle Cessarize inu Kralice se s takim pismom ve-
deozhe stri usim oblastnikam ukupa, inu posebnu,
usim Pflegariam inu poglavariam po usih meistah,
inu tergah, tem Purgermeisteriam, inu Sodnikam
na vseh krajeh, inu, vsim podloschnim ledém. Danu
u tem mestu Zelouzu na 25. dan Mesza Junia,
u temu leitu 1750.“ — „Danu u temu meistu Ze-
louz na 11. dan Mesza Junia u temu leitu 1751.“
„Taku pismu smo ven dali u naschimu Cessarskimu
Krailevimu meistu Dunai na 22. dan Mesza Fe-
bruaria u temu leitu 1751. Naschiga Krailuvaina
pak u temu enaistimu leitu.“ Ta pisma je l. 1849
Karol pl. Vebeuau, grajščak na Suši (Neuhans) na
slov. Koroškem sporočil „Slov. društvu“ v Celovci.
Kje so kaj zdaj še druga imenitna taka pisma, koje
je nekda dotični grajščak hranjeval? — b—

— V Sekovskem samostanu pri Gradci
podrl se je na neobhodni dan jeden obeh zvonikov.
Druge nesreče ni bilo, ker so bili ljudje na to že
pripravljeni, kajti dotična cerkev se popravlja.

— Nekaj k štatistiki pešpolka št. 62,
ki sedaj po Gorici tako glasno vrši. Ta pešpolk je
bil osnovan l. 1798 in je bil zadnji do l. 1860 ob-
stoječih pešpolkov, ki so pa imeli večje število mož,
nego sedanj, katerih vsih skupaj je zdaj 102. Na-
šila ima travo-zelene, z belimi gumbami, ter se na-
bira v Maroš-Vašarheli (po slovensko: Novi Trg na
Maroši) na Erdeljskem. Prvi lastnik mu je Ljudevit,
kraljevič bavarski, soprog cesarjeve hčere Gizela.
Je pa prava mešanica raznih veroizpovedanj in na-
rodnosti. Večidel obstoji iz Madjarov (Šeklerjev) in
erdeljskih Rumunov pa Saksov (Nemcev). Po veri
je nekaj Madjarov katoličanov pa kalvinov, luteranov
(Nemci) in razkolnikov (Rumuni so večinoma raz-
kolniki) in celo nekaj tako imenovanih (maloznanih)
krivovercev unitarcev je v istem polku. Unitarci ve-
rujejo le v eno samo božjo osebo, odtod ime „uni-
tarci“ in so toraj pravcati krivoverci. Ustanovil je
to krivo vero neki — sicer bistroumni pa vrtog-
lavi — Miha Servetus l. 1509 v Villanovi (Novi-
vesi) na Španjskem; ta krivavera je imela le malo
vspehov. Bežal je toraj iz Španije in Francije; pa
ko je hotel čez Genevo (Genf, v Švici) vbežati, ga
je ukazal Kalvin vjeti; obtožen je bil bogokletstva
in krivoverstva, vsled česar ga je obsodil Genevski
magistrat k smrti; bil je namreč počasi sežgan. Ta
krivovera, tudi „Antitrinitarji“ ali protivniki sv. Tro-
jice imenovani, znajdena že v 3. stoletju po Kr. od
Pavla Samozatenskega za časa cesarja Galiena
(259—268) je bila povsod preganjana, ker naspro-
tuje naravnost vsemu krščanskemu razodenju. Nekteri
antitrinitarci so toraj vbežali v pribežališče vseh
krivoverstev, v nesrečno Poljsko! Veliko poljskih
plemenitašev in učenjakov se je dalo zapeljati k tej
krivoveri, kakor da ni bila uboga Poljska že dovolj
(ali odveč) od protestantov okužena. Ustanovili so
lastno (cerkveno) občino. Leta 1569 jim je izročil
Janez Sieniensky, predstojnik v Podoliji, mestice
Rakovija, zato so po tem dobili tudi ime Rakovčani.
Sami pa se rajše imenujejo od njih glavnega ver-
skega člena v jedni božji osebi, unitarce. Iz Polj-
skega je raztrosil unitarske načelne nauke neki Juri
Blandrata po Erdeljskem, ki je obavljal pri deželnih
knezih na Erdeljskem višo dvorno službo izmed
unitarcev („arhiater“ je bil); s pomočjo in podporo
deželnih knezov je dosegel l. 1563, da so zadobili
unitarci državno pravo, katero so dosihmal obdržali.
Razume se že samo ob sebi, da njih krst ni ve-
ljaven, ker ne verujejo v sv. Trojico! Število uni-
tarcev znaša le nekaj tisočev, ker je le rozga od-
rezane vinske trte — katoliške cerkve.

Telegrami.

Dunaj, 8. junija. Državni zbor reši carin-
ske tarife še pred razhodom, toraj zboruje
še kakih 14 dni.

Budapešt, 8. junija. Včeraj se je sodrga
zopet zbirala na kerepeškeje cesti in v Hat-
vanjskih ulicah pred policijsko palačo. V „Že-
lezni ulicah“ razbili so demonstrantje mnogo
svetilnk in oken. Ob 10 zvečer vsul se je dež
in ta je storil konec demonstracijam. Policija
je bila popolnoma pasivna.

Gradec, 7. junija. Na Sekovski samostan-
ski cerkvi, kjer se je nedavno jeden stolpov
podrl, pokazale so se iz novega velike raz-
pokline in se je bati, da se tudi cerkev ne
podere.

London, 8. junija. Dolenja zbornica za-
vrgla je v drugem berilu irsko postavo o
samoupravi s 341 proti 311 glasovom ter
so seje po Gladstonovem predlogu do če-
trtka prenehale.

Atene, 7. junija. Blokada je odpravljena
in se parniki vže v sudsko luko vračajo,

Umrli so:

6. junija. Božidar Rajč, župnik, 59 let, Tržaška cesta
št. 5, otrpnjenje srca. — Ana Katauer, 2³/₄ leta, strojevodjeva
hči, Poljanska cesta št. 18, Pyaemie — Ana Sparovic, zaseb-
nica, 71 let, Kravja dolina št. 11, Marasmus.

V bolnišnici:

5. junija. Urša Šventner, črevljarjeva vdova, 60 let, kap.

Tuji ei.

6. junija.

Pri **Maliču**: Otto Vedeckind, trgovec, z Dunaja. — J.
Urbach, potovalec, iz Prage. — Jožef Rainer, potovalec, iz
Dombiona. — A. Roro, nadzornik, iz Trsta. — Jaroslav Peške,
e. k. uradnik, s soprogo, iz Trsta. — Baron Burton, zasebnik,
s soprogo, iz Reke.

Pri **Stonu**: Jožef Rössler, potovalec, z Dunaja. — J.
L. Münz, tovarnar, s soprogo, iz Grada. — C. Stecher, trgo-
vec, iz Trsta. — A. Mattersdorfer, trgovec, iz Reke.

Pri **Bavarskem dvoru**: Frano Hofbauer, zasebnik,
iz Grada. — Eugen Redl, e. k. poročnik, iz Kamnika.

Pri **Južnem kolodvoru**: Paul Wernoldt, trgovec, iz
Kaire. — Karl Schnitzing, zasebnik, s soprogo, iz Gothe. —
Ludovik Maier, e. k. stotnik, s soprogo, z Dunaja. — Jožef
Schulz, trgovec, iz Eigena. — Aleksander Malli, zasebnik, s
soprogo, iz Maribora. — Ferd. Cadore, zasebnik, iz Škofje Loke.

Pri **Virantu**: T. Kahrer, akad. slikar, z družino, z
Dunaja. — J. Hočvar, posestnik, iz Podloga. — Janez Zorc,
trgovec, iz Žužemberka. — Zakrajšek, posestnik, s soprogo, iz
Vrhnike.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

8. junija

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 30 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	85 „ 80 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	116 „ 70 „
Papirna renta, davka prosta	102 „ — „
Akcije avstr.-ogerske banke	882 „ — „
Kreditne akcije	282 „ 80 „
London	126 „ 25 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	10 „ 00 ¹ / ₂ „
Ces. cekini	5 „ 93 „
Nemške marke	61 „ 90 „

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	730-13	+18.4	sl. svzh.	del. jasno	
7. 2. u. pop.	729-62	+23.2	sr. zap.	sk. oblačno	2-50
9. u. zveč.	731-29	+14.2	sl. zap.	oblačno	dež

Dopoludne po 8. uri gnalo se je k hudi uri v jugozapadu,
ter je skoraj celi dan oblačno ostalo. Popoludne okolu petih
pokazalo se je nekaj viharja in pa nekaj kapelj dežja je padlo.
Ponoči prišlo ga je več. Srednja temperatura 18.6°, za 0.6°
nad normalom.

Po nižanej ceni!

Einspieler, Krščanski nauk:

- a) Varuj se hudega gld. — 80 kr.
- b) Stori dobro „ 1 60 „
- c) Blagoslovila „ — 50 „

Mraz, Šolske katekeze:

- a) Za pivence gld. — 40 kr.
- b) Za višji razred „ 1 20 „

Vse skupaj gld. 4 50 kr.

„Cerkvene zapovedi“ in „Zakramenti“
so že razprodani.

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani,
stolni trg št. 6. (4)

Za ude bratovščine večnega počesčevanja svetega
Rešnjega Telesa in za tiste, kateri prvo sv. obhajilo
opravljajo itd. je posebno priporočljiva molitvena knjiga

KRUH NEBEŠKI

ali

Navod pobožno moliti in častiti

presveto Rešnje Telo

s trojno mašo in drugimi navadnimi molitvami.

Na svitlo dal

JANEZ ZUPANČIČ,

župnik.

Tretji zopet pomnoženi in zlepšani natis.

„Kruh nebeški“ je znana knjiga, zlasti častilcem
sv. Rešnjega Telesa. Cena te od vis. č. g. župnika Zu-
pančiča spisane knjige, kaže pač dovolj že to, ker je sedaj
že zagledala tretji natis. Namen jej je pred vsem poče-
ševanje sv. Rešnjega Telesa; vendar pa je vrejena tako,
da je popolna molitvena knjiga za vsacega kristijana.
Izdala je ta tretji natis „Vincencijeva družba“ v Ljub-
ljani. Priporočamo jo toraj prav topla zaradi lepe vse-
bine in pa še posebej zaradi dobrega namena, kajti čisti
dobiček je namenjen v podporo dobrodelnemu „Vincen-
cijevemu društvu“. — Novi natis obsega tudi *Šest-
nedeljsko pobožnost sv. Alojzija*.

Cena je knjigi vezani v pol usnju 70 kr., vse v
usnju 90 kr., vse v usnju z zlato obrezo 1 gld. 20 kr.

Katoliška Bukvarna

v Ljubljani, stolni trg šte. 6.

„Katoliška Bukvarna“

v Ljubljani

priporoča naslednje novo izšle knjige:

Boylesve, Kurze Geschichte der Päpste	gl. 1.40
Breviarium romanum. Editio typica S. Rituum Congregationis, 4 vol. mal. 8°	14.88
Od izdaje, že dolgo pričakovane, imamo sedaj tri zvezke; četrtega dopolnjemo na- ročnikom kmalu.	
Compendium gradualis et missalis romani con- cinnatum ex editionibus typicis cura et aucto- ritate sacrorum rituum congregationis publicatis. Editio stereotypa	1.86
Graduale de tempore et de sanctis. Cum cantu	1.86
Gratz, Euchologium graeco-latinum, complectens plas preces, meditationes hymnosque sacros. In usum juventutis literarum studiosae. Editio tertia	— .62
Keller, Hundertdreissig Rosenkranz-Geschichten zur Belebung des Vertrauens auf die mächtige Für- bitte der Rosenkranz-Königin	1.40
Lasserre, Unsere liebe Frau von Lourdes. Fünfte Auflage	1.86
Müller's Volks-Predigten. II. Band: Festtags-Pre- digten	2.40
Vsebina Müllerjevih pridlg ima jako veliko jedrovitih in izvirnih misli in neizoprpljivega vira svetih knjig, ki so posebno ugodne za dejansko porabo.	
Prattes, Exercitien für Priester	— .90
Rudigier's Geistliche Reden. Herausgegeben vom Consistorialrathe Dr. Franz Doppelbauer, bischöf. Secretär in Linz. I. Band: Sonntags-Predigten	2.—

Za Binkošti, za prvo sv. obhajilo in za
praznik sv. Rešnjega Telesa priporočamo
našo veliko zalogo

molitvenikov

v slovenskem in nemškem jeziku. Vse
priljubljene knjige imamo v velikih izbirah
in raznovrstnih vezeh v zalogi. Imenike po-
šiljamo na zahtevanje brezplačno.

Katoliška Bukvarna

v Ljubljani stolni trg šte. 6.

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh
knjigotračnicah knjiga:

Kurzgefasste

Geschichte Krains

mit besonderer Rücksicht auf Cultur-Entwicklung.

Von

August Dimitz.

10 pbl v 8°.

Cena mehko vezani knjigi je 80 kr., elegantno v zlatem
obrezku vezana stane 1 gld. 50 kr

Čislani gospod pisatelj podaja nam v omenjeni knjigi pregledno
in skupno, nič važnega prezirajočo, objektivno podobo povestnice
naše obje domovine, koja bode vsak domoljub gotovo kot dobro došlo
in s veseljem marljivo prebiral.

Ig. pl. Kleinmayr et Fed Bamberg

knjigotračnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.